

Szerkesztőségi iroda,
hová a lap szellemi részére vonatkozó közlemények küldendők: fő-
utca 186. szám.

Kiadó hivatal:

Nagy Ferenc könyvkereskedése, hová az előfizetési pénzek, hirdetések, hirdetés-díjak és reclamatiók küldendők.

BÉKÉS

POLITIKAI ÉS VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Hirdetések felvételnek: Gyulán a kiadó hivatalban; Pesten: Lang Lipót nemzetközi hirdetési irodájában (Erzsébet tér 9. sz.) Továbbá Neumann B. (Kigyó utca 6. sz.), és Singer Sándor (3 korona utca 5. sz.) hirdetési irodájában. — **Hirdetési díjak:** Három hasábos Garmondsor háromszori hirdetésnél 5 kr. Terjedelmes vagy többször megjelenő hirdetések kedvezőbb feltételek mellett vétetnek fel. — Kinestári illeték minden egyes beiktatásért 30 kr. — A „Nyitár”-ben a 3 hasábos Garmondsor díja 15 kr.

Megjelen

hetenként kétszer, vasárnap és csütörtökön.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordással, vagy vidékre postán

egész évre . . . 6 frt —

fél „ . . . 3 frt —

negyed „ . . . 1 frt 50

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Előfizetési felhívás

B É K É S

1871-ik év második negyedére.

A folyó év első negyede végéhez közeledvén, ez alkalomból lapunkat a t. közönség szives pártfogásába ajánljuk, felkérvén különösen évnegyedes előfizetőinket, hogy megrendeléseiket idejekorán megújítani sziveskedjenek.

Az előfizetési pénzek beküldésére a postai utalványozást — mint célszerű módot — ajánljuk.

Előfizetési feltételeink lapunk homlokán olvashatók.

Békésmegye bizottmányának marc. 20. és folytatva tartott közgyűléséből.

(Folytatás.)

Olvastatik az igazságügyi miniszter urnak rendelete, melyben a megye területén felállítandó kir. törvényszékek és járásbírókat illető területbeosztás tárgyában, vélemény kívántatik, — továbbá olvastatik az ezen vélemény kidolgozásával megbízott küldöttség jelentése. — A küldöttségi jelentés azzal fogadtatik el, hogy a megye továbbra is ragaszkodva a múlt decemberi közgyűlésében hozott határozatához, a Gyulán felállítandó törvény-

széken kívül, még Szarvason egy második törvényszék felállítását szorgalmazni fogja. Az ekként Szarvason felállítandó törvényszéknek illetőségét tené: Szarvas, Öcsöd, Szent-András, Endrőd és Kun-Szent-Márton községek a hozzájuk tartozó pusztákkal együtt. Továbbá a megye a Gyomán tervezett járásbírószéket mellőzendőnek tartja s így az egész csabai közigazgatási járást — melyhez Gyoma is tartozik — járásbírószéki tekintetbe is a csabai járásbírószékhez tartozandónak óhajtja, Békés városát illetőleg: az általa járásbírószéki helyiségül kijelölt s a megye tulajdonát képező ház tekintetében oda utasítatik, hogy annak megvétele iránt a megyéhez a maga idejében folyamodjék.

A folyó 1871-ik évi közmunka erő mikénti felhasználása iránti tervezet készítésével megbízott küldöttség javaslata folytán, következők határozottak: 1. Az érdekelt községek árvíz elleni védelmére szolgáló töltések megvizsgálása és az ezen töltéseknek az átengedett ez évi közmunkaerő felhasználása melletti felépítése tekintetéből szükséges tervezetek elkészítésével, a megye mérnöke azzal biztatik meg, hogy ide vonatkozó tervezeit a kivitel előtt a körös-berettyó-szabályozási főmérnökkel a végből közölje, hogy ez azokból a foganatba veendő munkálatokat felismerve, e munkálatokat a társulati gáttal rendszeres összeköttetésbe hozhassa. 2. A Csabán keresztül vezetőköt tovább folytatására, az érdeklött város által e célra a jelen évre felajánlott 3000 frton kívül a megye maga részéről 2200 frtnyi készpénz és 800 frtnyi értéknek megfelelő természetbeni közmunka erőt szavaz meg. 3. A megyei mérnök mellé 300 frt évi díjazással egy felügyelőnek egy évre s pró-

baképeni felfogadása engedélyeztetik. 4. Egy a megye közlekedési és forgalmi érdekei szempontjából szükséges és Csabától kezdve, Békés, Körös-Ladány, Szeghalom és Füzes-Gyarmaton keresztül Debrecennek vezető állami utnak létesítése iránt a közlekedési miniszter ur felkérendő. 5. Ugyane miniszter az iránt is felkértek, hogy a Gyuláról Sarkadra vezető utnak helyrehozására államsegélyt adjon.

A Csaba városi vízvezető csatornára vonatkozó panasz megvizsgálására kiküldött bizottság jelentése folytán határozottat: a küldöttség eljárása helyeseltetik, a panaszolt vízépítményre nézve a két község: Békés és Csaba között létrejött egyességben megállapított módozat létesítése s illetőleg végrehajtása elrendeltetik s ennek foganatosításával a békési és csabai járásközös főszolgabírái megbízottak.

Olvastatik a gyula-csaba-kigyósi vadvizek leeresztése tárgyában kirendelt küldöttség jelentése. — A megye a küldöttség véleményét elvileg elfogadja, s a küldöttséget a vadvizek leeresztésére szolgáló s a Körös-Berettyó szab. főmérnök által kijelölendő csatornavonal kivételével megbizza. A mennyiben pedig a víz szabad lefolyását gátló Csaba városa, a kérdéses vadvizek leeresztésére célszerűtlen u. n. gyulai vonalon kívül minden más csatornaépítést ellenzi: kimondatik, hogy Csaba városa a legcélszerűbbnek kijelölendő csatornavonal kiépítését nem akadályozhatja, nemcsak, hanem annak kiépítéséhez hozzájárulni köteles.

A csabai járás főszolgabírája, Endrőd község bel- és kültanácsának, az ottani községi jegyzőknek hivatalukból leendő elmozdítása iránt beadott

TÁRCA.**Báró Eötvös József emlékezete.**

(Fölolvastatott Pozsonyban, 1871. martiusban.)

(Vége.)

Mielőtt áttérnénk Eötvös politikai működésének második időszakára, néhány szót kell szentelnem költészetének is. — Ő lantos költeményeivel szerzett e téren érdemeket s Vörösmarty s az ő iskolájának híve volt. Itt sem tudott „divatos költő” lenni. — Azonban, szerény véleményem szerint, bár — mint Csengerynk mondja, — annyi emelkedettséggel s oly szép alakban írják versei, hogy díszére válnék bármely irodalomnak, — a költő Eötvös kevésbé szerencsés, mint a regényíró Eötvös. Költeményei gyönyörű, megragadó eszméket zengenek; de ezt megteszi kötetlen nyelvezetű munkáiban is. — Hátránya, hogy a külalakra érte főleg a rim-kezelésre igen kevés gondot fordított. — Gondolatait szerény külalakban adja elénk. — Az ítéset, — kivált a mai, — nem igen kedvezően nyilatkozott róluk. — Bizonyos, hogy Eötvös e nemű művei a régebbi iskolák befolyásai alatt vannak, mint p. o. „Vár és kunyhó” című költeménye, melynek tárgya nem épen a legújabb. —

De ezek csak külső fogyatkozások; mert a tartalom oly mély, oly nagyszerű, hogy ha Eöt-

vöst, mint költőt, verseiben nem kedveljük is, ugyanazon verseiben, mint bölcsészt, tisztelnünk, szeretnünk kell. — S bármit mondjon is az ítéset az ő költeményeiről, azokból egy-egynek megjelenése mégis valóságos kis eseményt képezett akkor volt irodalmunkban; — „Bucstú”-ját pedig majdnem az összes magyar irodalom termékei között leginkább kedveljük mi, ifjak, kik a honszeretet e megható nyilatkozatát korunk hevével szavalgatjuk.

S most azon pontra jutottunk, melyen Eötvös irodalmi, s főleg szépirodalmi működésének első, egyszersmind legmunkásabb s legnevezetesebb időszakára ért, újra a bonyolódott politika terén kell őt fölkeresnünk.

Az 1847-ben tartott országgyűlésen megválasztása nem sikerülvén, nem vett részt. 1848-ban az első független felelős magyar ministeriumban a vallás- és közoktatási ügyek vezetésével bízták meg. Mit a zavaros viszonyok közt tanügyünk javítására tehetett, habozás nélkül megtett. De az idők ellene működtek. Szeptemberben a Batthyány ministerium megbukott. — A második létre nem jött ministeriumban Eötvös ismét benne volt, de ő szeptember végén Bécsbe, majd Münchenbe utazott családjával együtt. — Ő nem volt forradalmi ember, s nem akart fölösleges teher lenni a hazán, midőn annak, meggyőződése szerint, nem használhatott. — Ha benmarad a hazában: előbbi elveihez képest szerepet kell vala vállalnia; de

mit tehetett volna ő, egy maga, a rohanó ár ellen? Mondám, külföldre ment. — Magától értetik, hogy az aljas gyanúsítások nem hiányoztak. — Talán nem szentségtelenitem meg a nagy elhunyt emlékét, ha idézem Sárossynak „Aranytrombitá”-jából (akkor népszerű verséből) a következő, Eötvösre vonatkozó sorokat:

„Van kinek e hirre*) megered a lába s kikerülni sorsát megy Helvétiaiba.

Sorsát, melyet egykor szinte ilyen formán megjövendölt neki Párisban Lenormán.

A piszkos folytatást legyen szabad a kegyelet s szent perocében elhallgatnom.

De megszűnt minden rágalom, midőn kiadta röpiratát: „A nemzetiségek egyenjogosítása Ausztriában,” melyet németül írt, s mely eszméinek a közvéleményt megnyerte. A nemzet meggyőződött, hogy benne ott akadt védője, hol erre igen-igen nagy szüksége volt: a külföldön.**)

A változott körülmény Eötvöst ismét visszaadta hazájának. De ő is, mint sok más jelesünk, visszavonulva a nyilvános élettől, csak a magányban sirta ki könyveit a hon bukása felett, s idejét irodalmi munkálkodások közt töltötte. — 1851—54-ben adta ki művét: „A XIX. század uralkodó eszméinek befolyását az álladalmra,” mely Euró-

*) T. i. arra, hogy Zichy Ödönt Görgey felakasztatta.

**) Eötvös e művét németül írta; az I. kötetet Szalay, de a II-ikat nem épen valami szerencsés tolu egyéniség fordította magyarra.

kérvényét bemutatja. — A felhozott panaszok mi-
benlétének szigorú megvizsgálása s jelentés végett,
a csabai járás főszolgabírójának visszaadatik.

Olvastatik Kertész György és több orosházi la-
kosnak az orosházi képviselő testület és községi
jegyzők helyett ujaknak választhatását elrendelni
kérő folyamodványa. — Miután a kérvény során
az orosházi községi jegyzők ellen panasz egy ál-
talan fel nem hozatik, ezeknek valamint a képvil-
selő testületnek újra választása annyival kevésbé
engedhető meg, mivel a községeknek rendezése
különben is közel kilátásban van.

Szeghalom község előljárói, továbbá Flaskay Ist-
ván szeghalmi lakos és birtokos a vidékükön ösz-
szegyült vadvizek leeresztése céljából megyei kül-
döttség kirendeléséért folyamodnak. — A kért kül-
döttség azzal küldetik ki, hogy oly egyes esetek-
ben, melyekben a vízleeresztések az általános sza-
bályozási elvek, vagy egyesek érdeke sérelme nél-
kül eszközölhetők — ezek a küldöttség által azon-
nal elrendelhetők.

A legközelebb megtartandó bizottság közgyü-
lés határidejéül, a folyó évi június hó 12-ik és kö-
vetkező napjai kitűzettek.

(Vége következik.)

Országgyűlési tudósítás.

Mart. 23. Napirend a községi törvényjavaslat
részletes tárgyalása. A két első szakasz változat-
lanul elfogadtatik a 3-ik szakasznál Tisza K. oly
módosítványt ad be, melyszerint a község közvet-
lenül a t. hatóság alatt álljon. E módosítvány mel-
lett szót emeltek Ghyczy, Ivánka I. és Moric
Pál ellene Nebrebecky, Hoffmann, Csenge-
ry A. a módosítvány elvetették. Csekélyebb vál-
toztatásokkal a 22-ik paragrafusig elfogadta a
ház a t. javaslatot.

Mart. 24. A 22—25 szakaszok változatlanul el-
fogadtattak, a 26. §-nál Simonyi Lajos külön
véleményt ad be a kisebbség részéről. Tóth Vil-
mos ebben az egyéni jog védelmét látja a községi
ellenében, azért nem is fogadhatja el, — Nyáry és
Tisza e különvélemény mellett emelnek szót. A 27.
§ után Simonyi L. következő szakaszt kíván
bevetetni. „A ministeri határozat által magát jo-
gosan sértve érzett polgár, vagy község jogsérel-
mének orvoslását a közigazgatási után nyertes fél
ellen a törvény rendes útján birtokon kívül kere-
setbe veheti.“ Tóth Vilmos és Hoffmann Pál el-
lene, Ghyczy és Tisza K. mellette emelnek szót
A 34 §-ig csekély változtatással ellön fogadva,
a 34. §-nál Simonyi L. a virilis szavazatokat ki-

hagyatni kívánja. Pulszky A. fényes (?) védelem-
mel szól a virilis szavazat mellett, mely után Mó-
ric Pál nagyfeladatnak tartja Simonyit pártolni.
Hoffmann Pál sem ellene sem mellette nem fog
szavazni a virilis szavazatnak. Körmeny és
Lónyay Gábor szintén ellenzik az eredeti szöveg
elfogadását.

Franciaországi események.

A párisi zavarok most már annyira fejlődtek,
hogy mint látszik a kormány aligha lesz képes azo-
kat elfojtani. A lázadás megfékezésére kiküldött
katonaság a nemzetőrrel fraternizál, magasabb
rangú tiszték szintén állanak a központi kormány
szolgálatába, mely különben a legnagyobb terro-
rizmussal uralkodik a főváros felett, már eddig há-
rom tábornokot végeztetett ki, s a zavargások alatt
már több mint 30 békés polgár lett a féltelenség
áldozata.

A nemzetgyűlés ugyan meghozza határozatait,
de melyeket a kormány nem képes foganatolni.

S most mára francia kormány megéri a szégyent,
hogy a porosz hadvezényelthez kell folyamodnia
a lázadás elnyomására. A porosz seregek el is fog-
lalták előbbi állomásaikat s az első jelre megszáll-
ják az erődöket és a fővárost újra bombázni fog-
ják. — S így a barbár ellenségnek kell megmen-
teni a földig sulytott hazát legnagyobb ellenségei-
től — önfiaitól.

S ily események után kezdi a francia nép az
általános rokonszenvet elveszteni. Angol lapok ré-
szint sejtetik, részint nyíltan kimondják, hogy Fran-
ciaországot jelen helyzetéből csak a császárság ké-
pes kimenteni, s tovább menve azon állítást is koc-
káztatják, hogy a mi jó husz év alatt létre jött,
mind a császárságnak köszönhető, s hogy a hábo-
rut mindig a nép akarta.

Legujabbak.

Bordeaux, márc. 26. Egy versaillesi hivatalos
sürgöny konstatálja a rendnek Lyonban teljes helye-
reálltát, és jelenti, hogy Marseilleben és Toulouse-
ban történt némi jelentéktelen rendzavarási kísér-
letek kivételével egész Franciaország törvényes
kormányát köré csoportosul. A sürgöny jelenti to-
vábbá, hogy a bizottság és a mairie-k közt meg-
állapodás jött létre, a melyből azután a kormány
távol maradt, s a melynek folytán a választások
ma foganatba vétettek.

Bukurest, márc. 26. Nagy tüntetések történ-
nek a németek ellen. A katonaság összevonott.

Carul fejedelem diktaturát követel, ellenkező eset-
ben leköszön. A kamara ma határoz e tárgyban.

Bécs, márc. 27. A „Montagsrevue“ jelenti Bu-
karestből, hogy ott egy új katonai fölkelés nyo-
mára akadtak, melynek kitörése óránként váratik.

Berlin, márc. 26. Egy párisi hír szerint Gam-
betta Spanyolországban van. A párisi városházán
kihirdetett, hogy minden tolvaj agyonlövetik.
Rothschildra újabb ismét 2 milliónyi kontribúció
vettettet. — Bitschet e hó 23-án megszállta a po-
roszok.

Páris, márc. 26. A „National“ jelenti, hogy
a fölkelés Algierban nagy mérvet öltött, és a
marocci határtól egész Tunisig terjed. A hatóság-
ok 80,000 ember erősítést kérnek a fölkelés el-
nyomására.

Páris, márc. 26. Ma történtek a községi vá-
lasztások, melyek kedvezően ütöttek ki és a rend
visszaállításáért kezdeskednek. Ellenben nincs kilá-
tás arra, hogy a versaillesi kormánnyal egyetértés
elérések.

Ujvidék, mart. 27. A tegnap megtartott nem-
zetiségi meetingen jelen volt mint egy 3000 ember,
s 43 szerb község volt küldöttség által képviselve.
A gyűlés, mely 38 üdvözlő táviratot kapott, reso-
luciókat hozott, a melyekben a megsértett nemze-
tiségi tanügynek elégtétel kéretik, s a melyekben
Rauch bárnak a szerb nemzetiség ellen elkövetett
igaztalanságai folytán történt letétele alkalmából
erélyes lépések határozatnak Dr. Miletics kiszaba-
dítása iránt.

Páris, mart. 26. A nyugalom folyton tart: a
bizottság egy proclamációja jelenti, hogy az ő
missiója be van fejezve, s hogy helyet enged az
ujjon megválasztottaknak. — Chanzy tábornok
szabadon bocsátott és Saissetvel Versaillesba ér-
kezett. — A republikánus párt értekezletén azt ha-
tározta, hogy mindaddig támogatni fogja a kor-
mányt, míg az republikánus szellemben fog eljárni.

Bordeaux, mart. 26. Egy hivatalos versaille-
si sürgöny mondja: a helyzetben semmi újabb for-
dulat nincs. Lyonban, hála a tábornok és prefekt
erélyének, továbbá a nemzetőség közreműködésé-
nek, a rend helyreállított. Marseilleben az ide-
genek, a kiket az anarchisták támogattak, egy pere-
re fölkelést idéztek elő, a melyet azonban az oda-
küldött haderők hamar elnyomhattak. Toulouseban
kedvet kaptak, a szomorú példát utánozni, de
minden valódi eredmény nélkül. E jelentéktelen
kísérletek kivételével Franciaország határozottan
kormányát mellett sorakozik, s jogosult bosszúsággal
ragadja meg az eszközöket az anarchia elnyomá-

pa legnagyobb írói közé sorozta őt. — E munka
maga több szép és új eszmét tartalmaz, mint egy
egész kis könyvtár akkor s eddig létezett irodal-
munkból. — Nem szövirágok azok, mint a „jeles
mondások“nak kereszteltek egy igen nagy része;
hanem egy állambölcsész legtisztább gondolatai;
egy költő legmélyebb érzelmei. — Igazán, nagy-
nak kell annak lennie, kit maga egy híres angol
Mill Stuart fölé helyezett.

Ez időben nem szabad elhallgatnom, tartotta em-
lékbeszédeinek legnagyobb részét. Oly nagy volt
ezekben is, hogy méltó emlékbeszédet Eötvös fö-
lött csakis egy Eötvös tarthatna. — Említsem-e a
Kölcsy, Körösy, Vörösmarty — majd Szalay és
Dessewffy fölött mondottakat?!

Még egy regényt irt Eötvös (1857.) s ezzel tu-
lajdonképp megis szünt irodalmi pályája. Ez „a
nővérek“ című volt. — Ha szabad még nekem
is ítéletet hoznom: én jelen művét semmi esetre
sem tartom gyengének — hiszen Eötvös írta! —;
de talán nem csalódom, ha előbbi regényeivel nem
épen merem egy sorba állítani. Itt is ragyog az ő
dusgazdag képzeleterejének napja, de — — mint
téli nap. — Világosságát tapasztaljuk, de nem él-
tető melegét. — Eötvös elérte már előbb fénypont-
ját; culminált, mint Hugó Viktor.

E regény megjelenése (1857.) után, ismét a
közéletre fordítá figyelmét. A hírlap irodalomban
is gyakrabban kezdett feltűnedezni tisztelt neve;

valóban csak ily férfiak tarthatták meg nemze-
tünkben a hitet egy jobb jövő iránt. — Buda vá-
rosa az első szabadabb lélekzés után képviselőjévé
választotta a 61-ki országgyűlésre, a férfi ki nem-
zetére oly fényt derítte, mint képviselő, e gyűlésen
vett először részt. — A ház legnagyobb szónokai
egyike volt s a felirati javaslatról 1861. máj. 17-én
mondott beszéde képezi ez évi működésének koroná-
ját. — Az önkény napjaiban a különféle célu tár-
sulatokat részesíté figyelmében*) míg az 1865. dec.
14. megnyílt az országgyűlésen újra szabadabb
tér nyert. — Az 1867. febr. 17. megalakult And-
rássy ministeriumban újra a vallás- és közoktatási
ügyek vezetését vállalta magára.

Miként vezette azt az egész végső leheletéig,
mennyi egyszerűséggel, legjobban bizonyítja, hogy
még halálos ágyán is tárcájához tartozó ügyekkel
foglalkozott.

Ministerré lette előtt még egy kitüntetés érte
Eötvöst; 1866 elején meghalt gróf Dessewffy Emil
s az akademia őt, már előbb másod-elnökét vá-
lasztá elnökké. — Ő e választás által hazai tudom-
ányosságunk fejéül tényleg is elismertetett. —
Szkékét 1866-ban ápril 9-én foglalta el. — Életét
azonban ezentul kizárólag állami hivatalának, a
ministerségnek szentelte; az irodalom elveszté leg-
jelebb munkását.

*) Alapítója volt az írói segély-egyletnek, pártolója az
ipar-banknak, ipar-egyletnek, földhitel intézetnek s
gazdasági-egyletnek.

Folytonos munkálkodás közt fejezte be tett- és
érdeműs életét folyó 1871. év február 2-án éjjeli
11 óra után. — — — — —

* * *

Eötvös nagy ember volt, kétséget nem szen-
ved. — Nagy, mint állambölcsész, mint szónok,
nagy, mint regényíró, nagy, mint politikus; fényes
tünemény, mint dal- és dráma író. — Igazán, nem
tudjuk, melyik alakban kell, őt inkább csodálnunk;
nem azt kérdezzük: nagy volt-e ő?! hanem: mi-
ben volt nagyobb?! Ily sokoldalú tehetség ha-
zánk egész történelmében ritkítja, vagy talán épen
nem is leli párját.

Pedig mint egyszerű polgárról, mint emberről
nem is szóltam még felőle. — S nem is szándé-
kozom. — Sokkal inkább él az ő képe sziveink-
ben, minthogy őt minden oldalról fölkelene tün-
tetni. „Nagy és dicső volt“. — Ezt mondja Eöt-
vös — multja. „Nagy és dicső volt.“ Ezt mond-
ják sirjára ömlő könnyeink. „Nagy és dicső volt.“
Igy tanulja őt ismerni a késő ivadék a történet
lapjairól.

S így biztosítva áll mindörökre neve, dicső-
sége!

Márki Sándor.

sára, mely még mindig törekszik, Páris fölött uralkodhatni. Az ugynevezett kommune és a mairek közt egyezség íretett el, a melynek folytán ma a községi választások szabadság és így minden erkölcsi tekintély nélkül valószínűleg meg ejtetnek. A kormány távol maradt az intézkedéstől. Kívánatos, hogy az ország ne nyugtalaníttassa magát ez által.

London, márc. 27. A „Daily News“ egy párisi sürgönyt közöl e hó 26-ról, mely jelenti: a forradalmi párt diadala teljes; igen nagy többség biztosítva van számára a választásoknál s Saisset és a mairek leköszönése még növeli ez eredményt; a mozgalom a hét folytán minden városban elfog terjesztetni, hogy így a kormány állása lehetetlen tétessék. A „Times“ jelenti Párisból: Vinoy tábornok ragaszkodik ahhoz, hogy Páris ellen had-erővel kell föllépni.

Igazgatói jelentés

a békésmegyei takarékpénztár 1870-ik vagy is 7-ik üzlet évének, valamint a hozzátartozó békési és orosházi fiók 2-ik évi üzletének eredményeiről.

Tisztelt egyesület! A békésmegyei takarékpénztár 1870-ik vagy is 7-ik üzlet évének, valamint a hozzá tartozó békési és orosházi fiók 2-ik évi üzletének eredményeiről van szerencsém az igazgató választmány nevében jelentésemet a következőkben terjeszteni elő:

Bár még az 1869-ik évben beállott pénzcrisis utóhatása megsemmisítve, az 1870. év közepén kitört francia-poros háboru a tőzsdé bizalmatlanságát rendkívüli mérvben fokozta, — a tőkék visszatartásával a pénz szűkét erősen nevelte; — bár épen a váratlanul kitört háboru folytán az elemi csapások: eső, árvíz által nagy részben tönkrement gabna termés még megmaradhatott, s eladásra készen állott része a közlekedésnek sokszoros felakadása miatt a külföldre ki nem szállíthatott, — s e miatt a termelőkötől várt betétek helyett kölcsön kérést, és a benn volt tőkék rögtönös, és tömeges visszakövetelését kelle tapasztalni; — bár továbbá a tőkéknek betétre buzdítása, illetőleg behagyása tekintetéből, — mint szintén a velünk viszonyban levő pesti nagyobb pénzintézetektől nyert kölcsönök után is a szokottnál jóval nagyobb kamatokat volt kénytelen intézetünk fizetni, — míg más oldalról a kölcsönvevők irányában az intézet a megnyitása óta szokásos kamat lábat megtartotta; annak felemelését óvatosan, kiméletesen, — és szándékosan kikerülte, — s e részben a jó alkalmat a kamatláb emelésre felhasználó sok más takarékpénztár üzérkedő példáját követni nem akarta, inkább a máskor terjedelmesebb forgalmat mutató jelzálog kölcsön adást 1870. sept. óta megszüntette; — mindazáltal, ennyi sokféle ellenséges viszonyok, és kedvezőtlen körülmények mellett is az 1870-ik év üzlet végeredménye, ha akár önállólag, akár az előbbi évekkal egybeahasonlítva, akár végre más takarékpénztárak évi eredményéhez mérve bíráljuk meg, — nem csak kielégítőnek — hanem kedvezőnek is jogosan mondható.

Az 1870 évi üzlet eredményéről részletesen számot adandó: van szerencsém a. alatt bemutatni a számvizsgáló bizottság jelentését, melyhez kapcsolva van az 1870-ik évi átvizsgált mérleg; ezen mérlegben a békési és orosházi fiók intézetek is befigyaltatnak.

Ezen kimutatás szerint az 1870 évi üzlet összes forgalom 3,064,121.52
 ugyancsak azaz 1869-ik évben volt 2,446,752.43
 eszerint a megelőző évit felülmulta 617,369.09
 az összforgalomból a központra
 osik 2,074,124.11
 Békésre 767,863.99
 Orosházára 222,133.42
 A mi az intézet kezelése alatti összes értékeket illeti, ezek összege volt 1869
 végével 1,239,701.22
 1870 végével 1,439,027.92
 és így az utóbbiban több 199,326.70
 a betevők tőkájének állása volt a tőkék-

sitett kamatokkal 1869 végével 916,600.05
 1870 végével 996,955.34
 növekedett tehát 80,355.29
 A részvénytőke 1869 év végén
 volt 49,632.50
 1870 végével 50,000.—
 szaporodott tehát 367.50
 A tartalék tőke mely az 1869-ik
 évben volt 12,592.60
 részint az év nyeresiményéből, részint saját ka-
 matai által az 1870 végével emelkedett 17,390.41
 nevedett tehát 4,797.81
 Az intézet által kezelt tőkék elhelyezését il-
 letőleg a bemutatott mérleg szerint intézetünk az
 1870-ik év végével következő értékeknek volt
 birtokában.

I. Leszámitolt váltókban.
 1870. végével 528,600.—
 1869. „ 377,213.—
 +151,387.—

II. Jelzálogos kötvényekben.
 1870. végével 431,604.—
 1869. „ 352,870.—
 +78,734.—

III. Kézi zálogra adott kötvényekben.
 1870. végével 26,111.—
 1869. „ 18,306.—
 +7805.—

IV. Különféle érték papirokban.
 1870. végével 93,713.47
 1869 „ 305,919.78
 —212,206.31

V. Különféle számlák követelése.
 1870 végével 3138.18

VI. A békési fiók-pénztárnál.
 1870 végével 236,050.—
 1869 „ 115,970.—
 +120,080.—

Az orosházi fiók-pénztárnál 1870
 1869 végével 73,520.—
 végével 24,300.—
 +49,220.—

VII. Pénzkészlet 1870. év dec. 31.
 Összesen 1,439,027.92

A kimutatott összes tőke értékre intézetünk
 tartozik.
 I. A részvény tőkének 50,000.—
 II. Betéteknek, és tövült kamatoknak 996,955.34
 1871. évre előre felvett váltó, jelz.
 és előleg kamatnak 10,068.70
 1869. évi fizetetlen osztaléknak 496.—
 Tartalék tőkének 17,390.41
 Első m. ált. bizt. társaságnak 19,227.04
 Nyugdíj alapnak 3277.16
 Kézpénz számvitel a békési fiók-
 intézetnél 236,050.—
 Az orosházi fiók-intézetnél 73,520.—
 Összesen. 1,406,984.65

mely tartozási összeget levonva a fent
 kimutatott meglevő értékből, marad
 mint az 1870. üzlet évi tisztahason 32,043.27
 (Vége következik.)

Békésvármegye törvényszékénél a martius
 27—29-ki tanácsülésekben a következő p. perek
 adatnak elő:

1033—1871. Lovas András és társainak —
 L. Csüllög István ellen törvényes osztályrész
 kiadása iránt indított pere. — 1101—1871 Bor-
 si Jánosnak — Szabó Erzsébet elleni váló-
 lópere. 1140—1871. Kovács Antalnak — Sza-
 bó Sára elleni válópere. — 1505—1871 Reök
 Istvánnak — Grobetti Lujza elleni váló-
 pere. Előadó: Novák K. tbiró.
 1487—1871. Túry Ferencnek — Tóth
 István elleni adóssági pere. Előadó: Igaz K. tbiró.

Felhívás

a békés s csongrádmegyei néptanító urakhoz.
 A nagyméltóságú m. kir. vallás és közoktatási
 minister ur f. évi martius 4-én 4607 sz. a. kibo-
 csátott rendelete által, a hivatalban lévő néptanítók.

kiképzése céljából f. é. augusztus s september hó
 napokban egy 6 heti póttanfolyamot határozott az
 ország több részeiben létesíteni, s ezek közt Békés
 s Csongrádmegyékre nézve Szeged városában is.
 Hogy tehát ezt kellő sikerrel eszközölni lehessen,
 szükséges, hogy e két megye területén működő ta-
 nitó urak mentül számosabban részt vegyenek e
 célba vett hasznos tanításokon.

Ugyanazért felhívom tisztelettel mindazon tanító
 urakat, kiknek erre kedvök van, de különösen azo-
 kat kik az 1868. évi XXXVIII-ki törv. cikk 133.
 §-a szerint erre kötelezve is vannak, hogy f. évi
 augusztus 10-én megkezdendő s september 20-áig
 tartandó póttanfolyamon megjelenni s az oktatás-
 ban részt venni sziveskedjenek.

A megjelenő tanító urak a póttanfolyam alatt
 fejenként 50 kr. napidíjt huznak, sőt remélni le-
 het, miszerint Szeged város vendégszerető népe
 ingyen szállásról is gondoskodand.

Felhívom továbbá arra is, miszerint e f. évi áp-
 ril hó 10-ik napjáig hivatalomnál akár írásban
 jelentsék be abbéli szándékukat, kívánnak-e vagy
 nem e póttanfolyamon megjelenni? — kijelen-
 teni köteleességemben állván, miszerint oly ta-
 nitó, ki a fennebb idézett törv. cikk szerint erre
 kötelezve van s még is ezt mellőzné, államségelyre
 nem számíthat.

* Azon reményt táplálom tehát, hogy a néptanító
 urak felfogván a kormánynak ez üdvös intézkedé-
 seit, mindent elfognak követni, hogy nem csak
 saját javuk, hanem a közérdek hasznossága tekintetéből is az alkalmat e póttanfolyamon részt ve-
 hetni mentül számosabban megragadják.

Én pedig szerencsésnek tartandom magamat,
 ha a t. tanító uraknak e részben tehetségem sze-
 rint segélylyel s útmutatással szolgálhatok.

Kelt Szegeden, 1871. évi martius 24. napján.
Vadász Manó
 Békés-Csongrádmegyék tanfelügyelője.

Ujdonságok.

— **A legutóbbi** megyebizottmányi közgyűlés,
 melynek igen sok közérdeklő tárgya volt, s mely-
 nek megkezdett részletes leírását jövő számunkban
 fejezzük be — a közbejött két ünnep miatt csak
 tegnap, e hó 29-én fejeztetett be.

— **A márc. 20-án** megtartott műkedvelői elő-
 adásról lapunk ma egy heti, 24-ik számában meg-
 jelent tárcacikk több oly lényeges hiányban szen-
 ved, melyek helyrehozása a szerkesztőség részéről
 mellőzhetlen kötelesség. Így a Kirileszku Gyula
 vonatkozó bírálat oly kedvezőtlenül szól,
 hogy az méltányosnak egyáltalán nem mondható;
 említett műkedvelő ur köztudomás szerint nem csak
 hogy „igyekezett szerepkörének eleget tenni,“ ha-
 nem feladatának oly mérvben felelt meg, hogy ez
 által az est hősei között kiváló helyet vívott ki
 magának. Jól tudjuk ugyan, hogy Kirileszku
 urat a műkedvelőségre korántsem az elismerés
 szomja, hanem a jótékony cél iránti tekintet vitte,
 de szemben azon oly kevéssé méltányló bírálattal,
 csak a megérdemelt elismerésnek vélünk kifejezést
 adni jelen sorainkkal, abbéli gyanunkat fejezzük
 ki, hogy referesünket a kérdéses bírálat megírás-
 sakor a méltányosság helyett aligha valami sze-
 mélyes tekintet nem vezérelte. Végül az előadás-
 ban szintén dicséretesen közreműködött Uzon Fe-
 renc urat, továbbá a műkedvelők fáradhatlan su-
 góját Sziber Nándor urat is fel kell még em-
 litenünk, mint a kik az előadás sikerére nem ke-
 veset tettek, és mint a kiket a jótékony cél érde-
 kébeni fáradaimkért szinte elismerés illet.

— **A kaszinó** termei mult pénteken este ke-
 délyes és sok tekintetben érdekes lakomának volt
 színhelye, mely sok ideig kellemes benyomásu visz-
 számlékezést fog az illetőkben kelteni. A lako-
 mást megyei tisztviselők s a közgyűlés alkalmából
 Gyulán tartózkodott bizottmányi tagok rendezték,
 a szintén körünkben időzött közszeretben álló fő-
 ispán, Tomcsányi József ur ö méltósága tisz-
 teletére. A szokásos felköszöntések sorát Karasi
 István első alispán kezdte meg, éltetve a
 főispánt, kinek hazafiui s közügyek körüli érdemei
 ép oly ismeretesek, a mely közszeretben áll a

magánéletben a megye közönsége előtt. A főispán az első alispánt életé, mint a megyének gondos tisztviselőjét. Ezután a felköszöntések egymást érték: az egyetértésre, a haza felvirulására stb. E közben vidám zene hangzott, a pezsgős palackok végtelen sorától kisérve, s ha az éjt rendesen reggel nem követné, úgy meglehet, hogy most is együtt volna a kedélyes társaság, mely velünk együtt bizonyára köszönetet mond Keller Imre kaszinói igazgatónak, kit, mint a lakomának fő-fő rendezőjét, az elismerés méltán megillet.

— A „Korona“ tér előtti pocsolyákat az a szomorú sors érte, hogy néhány nap előtt levezettetek — persze a városi hatóság által? kérde az olvasó, — nem, hanem az uradalom tisztartójáé az érdem, hogy a pocsolyák elvégre megszűntek a város kellő közepét díszíteni.

— Csabáról vett tudósítások szerint az ott alakítandó felsőbb-leány-iskola javára szombatmárcs 1-jén működve által Tóth Kálmánnak „Nők az alkotmányban“ című 3 felvonásos vígjátéka fog adni. A csabai közönségnek e cél iránt eddig kifejtett buzgalma biztosíthatja a közreműködőket fáradozásaik sikeréről.

— A Szarvasról Mező-Turra tervezett vasutvonal — mint halljuk — csak az esetben fog létezni, ha az Szarvasról, a kondorosi és csáki pusztákon át, a csorvási indóházzal hozatik összeköttetésbe. E vállalatra — biztos értesülés szerint — az érdekelt nagy birtokosok közül Geiszt Gáspár csáki nagybirtokos egymaga százezer forintot irt alá.

— Farkas Gizella, özv. Uhrinyi Pálné urhölgyet, dr. Hajnal Albert megyénk egyik kiváló orvosa közelebb jegyezte el Körös-Ladányban.

— Mintegy tíz nappal ezelőtt a csorvási tanyákon az a hír terjedt el, hogy a vidéken egy

dühödte kutya barangol. Ugyanaz időtájtban Z. J. földész J. M. szomszédját esti órákban meglátogató annak udvarába lép, mire több a háznál volt kutya hangos ugatással körülveszi. J. M. meghallván az erős ugatást, azon hitben, hogy alkalmasint a vidéket remegésben tartó dühödte kutya hatolt udvarába — fegyverrel kezében kiest, s mit sem kérdeve, a kutyák közé lő és Z. J. szomszédja egyik lábát úgy találja, hogy azt az élet megmentése végett le kellett vágatni. — Z. J. vigasztalhatlan ez eset felett, s mint halljuk, a gyógyítási költségeken kívül tetemes mennyiségű pénzt ajánlott fel szerencsétlenül járt szomszédjának.

A helybeli tornaiskolában a tornázás f. évi ápril 1-én megfog kezdetni, miről az egyleti tagok ezennel értesítettek. Egyszersmind felhívottnak az illető szülők, kik fia vagy leány gyermekeiket taníttatni kívánják, hogy gyermekeiket az egylet titkára Schmidt József úrnál bejegyeztetni sziveskedjenek. — A tandíj egy gyermektől havonként 50 kr. —
Gyulán, mártius 24-én 1871.

Az egyleti igazgató.

Kimutatása

a szarvasi takarékpénztár a) tüzletforgalmának második évi kimutatása az 1870-ik évről.

c) Jövedelem és költség kimutatás. Tartozik.

Az első félévi betétek után járó tőkésített kamat	2673.38
A második félévi betétek után járó tőkésített kamat	3841.72
Betétek folyó kamataira	215.79
Tisztí és szolga fizetésekre	1733.32

Lakbérre	140.—
Irodai szükségletekre	25.38
Adó és bélyegre	137.58
Vegyes költségekre	89.19
Magyar vasuti kötvények kamataira	1068.30
Magyar földhitelintézeti kölcsön kam.	482.49
Tartalékalap kamataira	19.44
Felszerelési tárgyak 10% levonása	91.63
Könyvvezetőnek 1870. évi fizetésfelemelése	200.—
Egyenleg mint tiszta jövedelem	5091.85
Összesen	15810. 7

Követel.

Könyvecske díjából	78.51
Letéti díjából	27.38
Váltók kamataiból	5073.70
Jelzálogos kölcsön kamataiból	4163.—
Előleg kamataiból	114.65
Írásdíjából	3183.88
Részvény átirási díjából	58.—
Késedelmi kamatokból	75.33
Magyar vasuti kötvények nyeresiményéből	592.50
Magyar vasuti kötvények kamataiból	2443.12
Összesen	15810. 7

Kontur József
igazgató.

Novák György
könyvvezető.
Ponyiczki János
pénztárnok.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:
Hajóssy Otto.

HIRDETÉSEK.

5—22

KELLER ÉS ZSITVAY

selyem és női divat-kelme raktárakban
PESTEN

Szervitator 6-ik szám.

A legújabb selyem, gyapju és gyapot női divatkelmek,
KÉSZ NŐI RUHÁK,
ÉS MINDENFÉLE FELÖLTÖK,
valamint több más női divatcelkek
dús választásban és lehető jutányos áron kaphatók.

Saját szabóműhelyünkben készítettnek ruhákat a legújabb divat szerint gyorsan, izlésteljesen és jutányos áron mellett.
Kelméminták vidékre készséggel küldetnek, a megrendelések pedig kiváló figyelemmel és gyorsan hajtának végre.

Lyoni selyem-kelmékből gyári raktár.

DEUTSCH TESTVÉREK

GYULÁN

(Czinczár házban a városházzal szemben)

ajánlják a n. é. közönségnek dusan felszerelt raktárukat

dizsmű és rövid árukkal

nagyban és kicsinyben:

Nagy választéku eső- és napernyőket,
Férfi női és gyermek lábbelieket,
nagy választéku fehéreneműeket,
Lions, Musselins, himzett Moll és vászon szalagokat,
Betéteket, Blond, Quiper és Valance csipkéket,
Legfinomabb keztyűket urak, hölgyek és gyermekek számára.

Valódi tajt pipákat jótállás mellett.

Uti börendőket, kézi táskákat, és női kizításkákat,
Alpaca evőeszközöket és gyertyatartókat,
Selyem rojtokat és pártázatok (Borduren.)
Végre minden ez osztályba vágó cikkeket bámulatos olcsó áron; úgy annyira, hogy bárkivel is versenyezhetünk.

32) 1—3

Ajánljuk a n. é. uraságoknak és közönségnek a mi nagy választéku selyem és atlasz napernyőinket gyári áron, továbbá jó izléssel készült legújabb fehéreneműinket hölgyek és férfiak számára, ugyszintén a legjobb minőségű, legelső gyárban készült női férfi- és gyermek cipőinket. Nem különben tartunk szemfedeleket és mindenféle gyászcelleket.

A midőn tisztelt vevőinket szilárd szolgálatról biztosítjuk, ajánljuk magunkat kegyes pártfogásukba.

31) **SILBERSTEIN TESTVÉREK.**